

Statkraft Energi

Saksbehandlar, innvalstelefon

Magne Nesse, 5557 2335

Løyve etter forureiningslova til anleggsarbeid i samband med utbetring Vigdal ventilkammer- Jostedal kraftverk i Luster kommune for Statkraft Energi

Vi viser til søknad frå Statkraft Energi datert 10. mars 2026, samt andre opplysningar som kom fram under handsaminga av søknaden.

Vedtak

Statsforvaltaren gjev løyve etter forureiningslova til anleggsarbeid knytt til utbetring Vigdal ventilkammer- Jostedal kraftverk i Luster kommune. Løyvet er heimla i forureiningslova § 11, jf. § 16. Statsforvaltaren har ved avgjerda vurdert forureininga frå tiltaket opp mot fordelane og ulempene som tiltaket vil føre til. Ved fastsetjing av vilkår har Statsforvaltaren lagt til grunn kva som er mogeleg å oppnå med bruk av beste tilgjengeleg teknikkar og vår vurdering av fare for forureining.

Utsleppsløyvet med tilhøyrande vilkår er vedlagt. Statsforvaltaren har regulert dei forholda som er vurdert til å ha dei mest alvorlege miljømessige konsekvensane.

Vedtak om gebyr

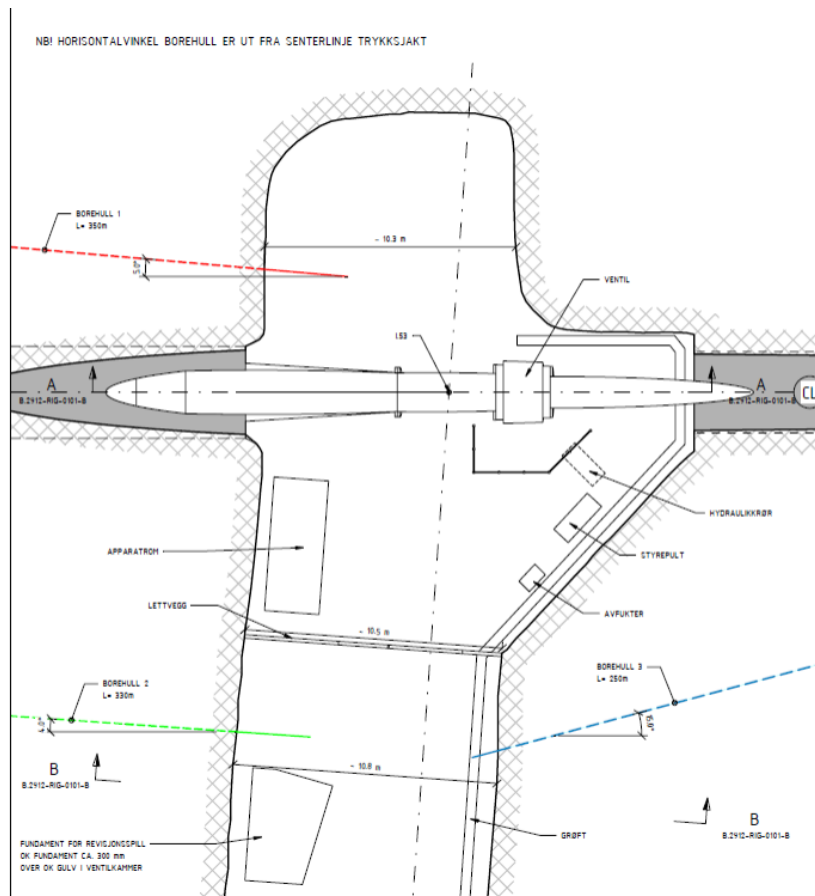
Statsforvaltaren tar sakshandsamingsgebyr for arbeid med utsleppsløyve. Reglane om gebyrinnkrevjing er gitt i forureiningsforskrifta kapittel 39. Verksemda skal betale 47 300 kroner i gebyr for løyvet, jf. forureiningsforskrifta § 39-4, sats 6. Gebyrsatsen er valt på bakgrunn av ressursbruken Statsforvaltaren har hatt i samband med sakshandsaminga av løyvet. Faktura vert send frå Miljødirektoratet.

Om tiltaket

Statkraft Energi skal utbetre Vigdal ventilkammer, tilhøyrande Jostedal kraftverk. Ventilkammeret ligg 800 meter inn i fjellet, på 570 moh. Det skal borast tre hol på til saman 900 meter. Boringane vert gjort for å kunne måle og logge det utvendige poretrykket i berget rundt trykksjakta. Arbeidet er nødvendig fordi teoretiske berekningar viser at den øvre delen av trykksjakta har en sikkerhetsfaktor mot innbuling på under 1,0 ved utvendig trykk. Ved å måle det faktiske poretrykket over en periode på tre år, vil Statkraft vurdere om det er trygt for mannskap å gå inn i sjakta i 2029 for å utføre vedlikehaldsarbeid som sandblåsing og måling.

Det blir brukt kjernebor med utvendig diameter inntil 100 mm. Det blir brukt vatn ved boringa, og det vil difor bli frigjort partiklar i prosessvatnet. Det vert montert reinseanlegg for prosessvatnet. Sedimentkammeret vil bli tømt jamleg i anleggsperioden.

Figur 1 Horisontalsnitt av ventilkammeret med borehola markert med raude, grøne og blå strekar.

Statkraft Energi har risikovurdert arbeida og søker om følgende avbøtande tiltak for å redusere fare for forureining til eit akseptabelt nivå.

Forureina innlekasjevatt frå borhola skal behandlast i sedimenterings-anlegg med oljeutskiljar med krav om grenseverdiar for suspendert stoff, pH og TCH (olje). Resipienten for reinsa vatn frå tunneldrifta vil vera Vigdøla, ei sideelv til Jostedøla som endar i Lustrafjorden.

Det reinsa vatnet etter reinseanlegget skal ha fyljande krav :

- Innhald av suspendert stoff < 50 mg/l
- pH mellom 6,5 - 8,5
- Total olje (THC) <5 mg/l

Vassmengde som går ut av reinseanlegget skal målast og loggførast av entreprenøren ein gong i veka. Vi vurderer vassmengda til mellom 30 l/min og 50 l/min. Byggherren kan gjere egne analyser for å kontrollere at utsleppskrava som er sett blir overhaldne.

Slam som vert fjerna frå sedimenteringsbassenget skal leverast til godkjent mottak. Dersom slammet vert mellomagra skal dette gjerast på ein slik måte at finstoff ikkje vert vaska ut. Tilsvarande skal olje frå oljeutskiljar leverast til godkjent mottak."

Figur 2 Oversikt over Vigdalen. Blå pil viser tunnelpåhogget.

Anleggsarbeida er planlagt utført hausten 2026 og er anslått til å ta to månader.

Høyring

Søknaden vart sendt på høyring til Luster kommune, Mattilsynet og Vestland fylkeskommune. Den ble også lagt ut til offentlig ettersyn på Statsforvaltarens heimeside. Frist for å gje uttale var 12. mai 2026. Vi fekk uttale frå fylkeskommunen og Mattilsynet som blei oversendt Statkraft Energi for kommentarar 13. mai 2026. Statkraft Energi kommenterte uttalene i brev datert 24. juni 2026. Kommentaraner er referert med blå tekst nedanfor.

Vestland fylkeskommune (12. mai 2026):

"Vassforskrifta § 4 (overflatevatn) og § 6 (grunnvatn) tillét ikkje at nye byggjetiltak gjer tilstanden av elver, innsjøar, kystvatn og grunnvatn dårlegare enn han er i dag, eller sett miljømåla i risiko, med mindre det er grunnlag for unntak etter § 12.

Søknaden omfattar blant anna potensiell forureining i sjø, der Statsforvaltaren i Vestland skal handsame saka etter sektorlovverk, blant anna vassforskrifta. Statsforvaltaren må ta stilling til om tiltaket krev ei vurdering etter § 12 i vassforskrifta."

Kommentar Statkraft Energi

Tiltaket skal skje inne i ventilkammeret inne i fjell og prosessvatnet vil bli slept ut ved tunnelpåhogget på ca. kote 570. Det er om lag 300 meter ned til Vigdøla, før det er om lag 2,4km ned til samløpet med Jostedøla og vidare om lag 14km til utløpet i fjorden. Nedbørsfeltet til Vigdøla er i følge NVE Atlas 32,66 km² med avrenning på 67,63 l/sek/km². Nedbørsfeltet til Jostedøla er betydeleg større og potensialet for ureining til sjø meiner Statkraft er veldig liten.

Vassførekomst 076-122 R Vigdøla er i Vann-nett registrert som ein sterkt modifisert vassførekomst (SMVF) der miljøtilstanden er sett til Godt økologisk potensial (GØP). Dette er i samsvar med miljømålet som er sett for vassførekomsten. Dei hydromorfologiske kvalitetselementene er sett med ein dårlig tilstand, mens dei fysisk-kjemiske kvalitetselementene er sett til svært god tilstand. Med reinsing av prosessvatn meiner Statkraft at det er liten fare for at tilstanden på vassførekomsten blir dårlegare og dermed er det ikkje risiko for miljømåla gitt i Vassforskrifta.

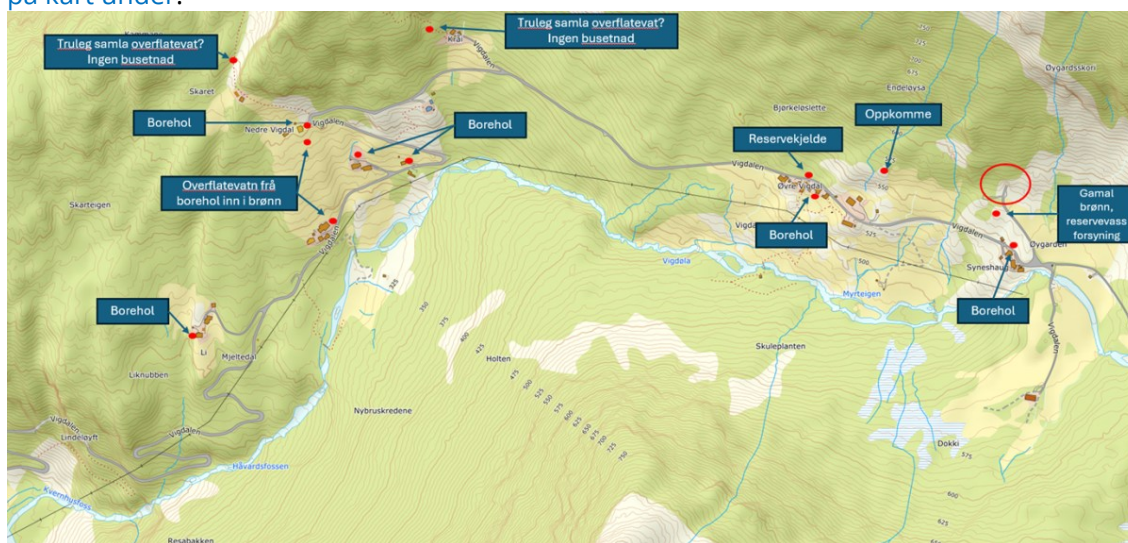
Mattilsynet (11. mai 2026)

"Innspill om drikkevatt

I våre system er det ingen registrerte vassforsyningssystem i Vigdal. Men Mattilsynet kjenner ikkje til omfanget av enkeltvassforsyningar i området, og om drikkevattnet deira kan vere direkte påverka av vasskvaliteten i Vigdøla. Ved søk i NGUs nasjonale grunnvassdatabase ser vi også at det er en del borebrønner der. Det bør gjennomførast ei kartlegging av private vassforsyningar i området for å vurdere moglegheita for ureining av drikkevatt på grunn av utslipp av rensa prosessvatn til Vigdøla."

Kommentar Statkraft Energi

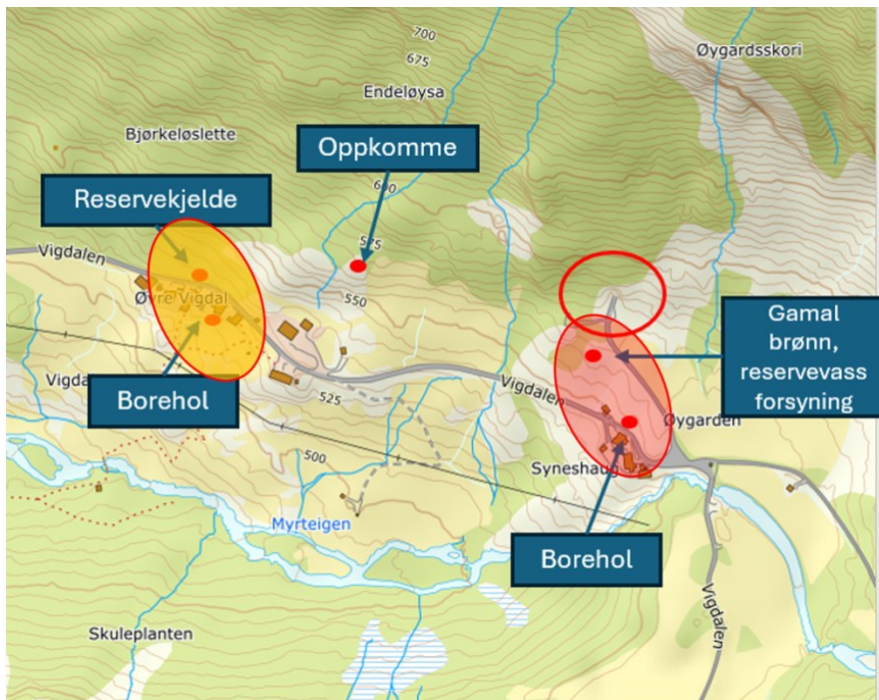
Statkraft har brukt lokale kjelder for å identifisere privat vassforsyning nedstraums tiltaket. Oversikt på kart under.

Figur 3 Innteikna drikkevasskjelder i Vigdalen nedstraums tiltaksområde. Tiltaksområdet er markert med raud ring i nordvest.

Alle drikkevasskjeldene i Vigdalen er private og er både basert på oppkomme, brønner som samlar delvis overflatevatn og borehol. Reinseanlegget av prosessvatn vil ta det aller meste av ureining og partiklar, men det er ein risiko knytt til drikkevasskjelder som ligg nær slipp-punktet. Statkraft vurderer derfor to soner med ulike tiltak:

- Raud sone: Dei to næraste drikkevasskjeldene. Her skal det leggjast inn barrierar som hindrar prosessvatn å gå direkte inn i drikkevasskjelda. Prosessvatnet skal leiast kontrollert ut i elva forbi desse kjeldene.
- Gul sone: Borehol og reservekjelde som ligg relativt nære tiltaksområde. Ventar ikkje påverknad på desse kjeldene, men ønskjer å ta vassprøvar som referanse i forkant av prosjektet. Dersom brukar meiner vasskvaliteten endrar seg, har ein moglegheit til å sjekke endring av kvalitet.

Figur 4 Tiltaksområde (raud sirkel) og dei næraste drikkevasskjeldene. Dei næraste i raud sone og dei neste i gul sone.

Statsforvalteren sin vurdering og grunngjeving for løyvet

Rettsleg grunnlag

Etter forureiningslova § 7 må ingen setje i verk noko som kan medføre forureining utan at det er lovleg etter unntaksreglene i § 8, er regulert i ei forskrift etter § 9, eller er tillate etter vedtak i medhald av § 11. Hovudregelen i lova er at mellombels anleggsarbeid er lovleg utan løyve når forureininga frå anleggsarbeidet er "vanleg", jf. forureiningslova § 8 første ledd punkt 3. Fare for forureining og negativ påverknad på nærliggande naturverdiar er eksempel på tilfelle som ikkje blir rekna som vanleg forureining.

Statsforvaltaren har vurdert forureiningspotensialet og funne at tiltaket krev løyve etter forureiningslova § 11.

Prinsippa i naturmangfaldlova §§ 8 til 12 og vassforskrifta § 12 er lagde til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøving etter forureiningslova.

Avgrensing mot anna lovverk

Kraftverket fekk konsesjon etter vassdragsreguleringslova den 29. juni 1984 og kraftverket var sett i drift hausten 1989.

Mattilsynet viser til drikkevannsforskrifta og Statkraft Energi sitt ansvar for ivaretakinge av eksisterende vannforsyning (private brønner) og sikre disse mot forurensning. Statkraft Energi opplyser at drikkevannskilder og vannforsyningsanlegg er kartlagt og vil bli hensyntatt. Vi forutsetter at Statkraft Energi informerer Mattilsynet direkte om oppfølging etter drikkevannsforskriften.

Vurdering av søknaden

Statsforvaltaren vurderer at søknaden med tilhøyrande dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskrifta § 36-2, som setter krav til innhald i søknader om tillatelse etter forurensningsloven. Statsforvaltaren meiner å ha tilstrekkeleg informasjon til å kunne fatte vedtak i saka.

Statsforvaltaren meiner i hovudsak at faren for spreining av forureining og negativ påverknad er akseptabel med dei avbøtande tiltaka som er føreslått i søknad av 10. mars 2026. Dei fleste av dei omsøkte tiltaka er teken inn som vilkår i løyvet.

Utslepp i anleggsfasen

Utslepp frå denne type anleggsarbeid er i hovudsak suspenderte partiklar frå boring og olje/oljeprodukt frå uhell. Statsforvaltaren har sett utsleppsgrenser for pH, suspendert stoff og olje. Dersom det skulle vise seg at dei etablerte reinseanlegga ikkje reinsar tilstrekkeleg, må verksemda gjennomføre avbøtande tiltak.

Suspendert stoff

Eit lavt partikkelinnhald i anleggsvatnet er eit viktig tiltak for å redusere forureining av resipienten. Det er søkt om ei utsleppsgrense på 50 mg/l for utslepp til elva Vigdøla og vi er einig i denne grensa.

pH

Statsforvaltaren sett krav på pH mellom 6,5 og 8,5 på utslepp ut frå reinseanlegget slik det er søkt om. Overvåking og kontinuerleg kontroll av pH i vatnet er viktig for å redusere risiko knytt til utslipp av vatn som er for basisk.

Olje

I anleggsperioden kan ein få utslepp av olje og smørefeitt frå anleggsmaskinar pga. lekkasjar på drivstofftank og hydraulikksystem, søl i samband med fylling av drivstoff og ved reparasjonar av anleggsmaskinar innanfor anleggsområdet. I løyvet sett Statsforvaltaren vilkår for korleis risiko for oljeforureining skal førebyggjast og handterast. Dette skal dokumenterast gjennom internkontroll (risikovurdering, avvikshandtering, skriftlege rutinar for kritiske arbeidsprosessar m.m.), sikring av lagertankar for oljeprodukt, metodar for oppsamling av olje ved uhell (absorbentar m.m.) og til slutt gjennom krav for grenseverdi for olje ut frå reinseanlegget.

Fisk og andre vasslevande organismar er sårbare for oljeforureining. Vi set grensa for at olje ut frå reinseanlegget skal vere under 5 mg/ som omsøkt.

Vurdering etter vassforskrifta

Miljømålet i vassforskrifta er at alle vassførekomstar skal oppnå minst god økologisk og kjemisk tilstand.

Ein skal ikkje tillate aktivitetar som gir dårlegare miljøtilstand enn dagens situasjon i resipientar, men anleggsarbeidet vil ha ein mellombels effekt på resipienten. Det er gitt vilkår i løyvet for å redusera fare for forureining. Alt anleggsvatn skal reinsast før utslepp.

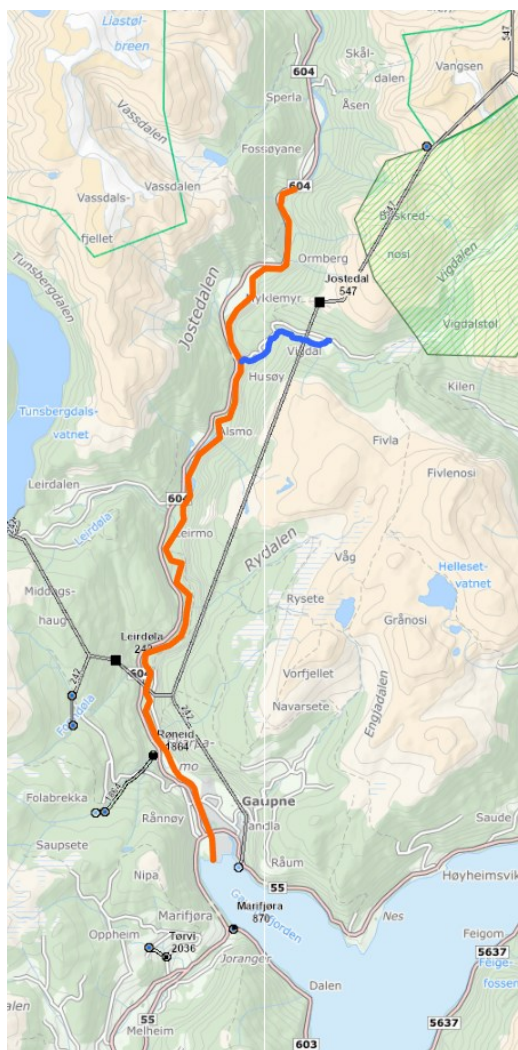
I denne saken legger Statsforvaltaren til grunn at tiltaket vil gje ein midlertidig påverknad og at tilstanden i resipienten vil bli gjenoppretta når arbeidet stansar. Vi ser det derfor ikkje som sannsynleg at tiltaket vil kunne føre til at miljømåla ikkje vert nådde, eller at tilstanden til

vassførekomsten blir forverra. Krava i vassforskrifta er difor ikkje til hinder for å gje løyve etter forureiningslova.

Vurdering etter naturmangfaldlova

Utslepp av anleggsvatn frå anleggsarbeidet vil i hovudsak kunne få verknader for livet i elvene nedstraums utsleppet. Det reinsa anleggsvatnet vil førast til elva Vigdøla som ca. 2,65 km nedstraums renner ut i elva Jostedøla. Vigdøla renner ut i Jostedøla ved Haukåsgjelet, som ligger ca. 14 km fra Gaupnefjorden. Etter bygging av fisketrapper i Langøygjelet og Haukåsgjelet (2003-2004) blei den anadrome strekninga av Jostedøla forlenga med 6,9 km (oppstrøms Alsmo) til Fossagjelet. Så dei siste 19 km av Jostedøla før utløp i Gaupnefjorden er anadrom strekning.

Figur 5 Kart over Jostedøla nedre løp med anadrom strekning merkt med oransje og Vigdøla strekning frå utslepp reinseanlegg markert med blått.

NORCE har på oppdrag frå Statkraft utført fiskebiologiske undersøkingar¹ i Jostedøla.

Området rundt Vigdølas utløp inngår i NORCE-rapportens analyser for strekningen mellom Langøygjelet og Fossagjelet (stasjon 6–9). Rapporten beskriver følgende for dette partiet:

¹ "Jostedøla – Fiskebiologiske undersøkelser i 2023 og forslag til habitatforbedrende tiltak i utvalgte sidebekker", NORCE Miljø LFI 25. mai 2024

- Det har vært en markert økning i tettheten av både ensomrig (0+) og eldre ungfisk (>0+) av aure siden overvåkingen startet, noe som tilskrives fisketrappene og tidligere rognplanting.
- Tettheten av ungfisk ble i 2023 registrert som lav. For ensomrig aure var tettheten 2,0 pr. 100 m², mens den for eldre ungfisk var 4,8 pr. 100 m².
- Rapporten konkluderer med at det er sannsynlig at flere sjøaurer gyter på denne strekningen nå enn før de fysiske tiltakene i gjelet ble gjennomført.

I følge Lakseregisteret er bestandtilstanden for laks omtala som ikkje sjølvreproduserande og for sjøaure sett til moderat bestandstiltand.

Utsleppet frå anleggsarbeida er angjeve til < 1 l/s. I følge berekning² vil lågaste middelvassføring for Vigdøla være ca. 430 l/s og for Jostedøla 10 900 l/s der elvene møtes. Vi vurderer at med dei avgrensa utsleppsmengdene og setting av reinsekrava så vil anleggsvatnet etter fortynning og innblanding i resipient utgjere lav og akseptabel risiko for negativ miljøpåverking på fiskeriinteresser i området.

Kravet i naturmangfaldlova er at saka i hovudsak skal vere basert på eksisterande og tilgjengeleg kunnskap. Statsforvaltaren har vurdert saka etter §§ 8 og 12 i naturmangfaldlova. Relevante databasar er gjennomgått. Vi har ivareteke føre-var-prinsippet ved å stille utsleppskrava og redusert den eventuelle påverknaden på biologisk mangfald så langt som råd.

Konklusjon

Statsforvaltaren har handsama søknaden, og vurdert dei forureiningsmessige ulempe opp mot dei samfunnsmessige fordelane. Under føresetnad om at dei avbøtande tiltaka som er planlagde vert gjennomførte og at anlegget vert drifta i tråd med utsleppsløynet, vurderer Statsforvaltaren at miljøforholda vil verte tilfredsstillande tatt vare på. Statsforvaltaren gir derfor løyve etter forureiningslova § 11. Statsforvaltaren tek likevel atterhald om at det kan verte kravd ytterlegare tiltak dersom det skulle vise seg nødvendig. Statsforvaltaren vil følge opp anlegget gjennom krav om rapportering om eventuelle avvik frå reinsekrav og ved tilsyn.

Endring og omgjeri

Vi vil påpeike at all forureining frå verksemda isolert sett er uønskt. Sjølv om utsleppa er innanfor dei fastsette grensene, pliktar verksemda å redusere utsleppa så langt som mogleg utan urimelege kostnader. Det same gjeld utslepp av komponentar det ikkje er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Verksemda er pliktig til å unngå unødvendig forureining, jf. forureiningslova § 7. Viser det seg at forureiningsforholda endrar seg, kan Statsforvaltaren med heimel i forureiningslova § 18 endre vilkåra i løyvet og setje nye vilkår, og om nødvendig trekkje løyvet tilbake. Endringar skal vere basert på skriftleg sakshandsaming og ei forsvarleg utgreiing av saka. Ein endringssøknad må difor sendast i god tid før ei eventuell endring kan gjennomførast.

At vi har gitt løyve til forureining fritar ikkje erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forureininga har ført til, jf. forureiningslova § 56. I tillegg til dei krava som følgjer av løyvet, pliktar verksemda å overhalde forureiningslova og produktkontrolllova med tilhøyrande forskrifter. Nokre av forskriftene er nemnde i løyvet. For informasjon om andre reglar som kan vere aktuelle for

² NVE sitt program NEVINA bereknar månedsmiddelvassføring for nedbørsfeltet til Vigdøla for perioden 1991 – 2020 og lågaste er februar med 13,4 l/s/km²

verksemda viser vi til heimesida til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brot på løyvet er straffbart etter forureiningslova §§ 78 og 79.

Brot på krav som følger direkte av forureiningslova og produktkontrolllova med tilhøyrande forskrifter er òg straffbart.

Rett til å klage

Partane involvert i saka og andre med særleg interesse kan klage innan tre veker frå verksemda har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova § 28. I ein eventuell klage skal det gå klart fram kva klagen gjeld, og kva endringar ein ønskjer. Klagen bør vere grunngjeven og skal sendast til Statsforvaltaren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

Ein eventuell klage fører ikkje automatisk til at gjennomføringa av vedtaket blir utsett. Statsforvaltaren eller Miljødirektoratet kan etter oppmoding, eller på eige initiativ, avgjere at vedtaket ikkje skal gjennomførast før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Ei slik avgjerd kan det ikkje klagast på.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forureiningsforskrifta § 41-5. Ein eventuell klage skal vere grunngitt, og han må sendast til Statsforvaltaren i Vestland innan tre veker. Ein eventuell klage fører ikkje automatisk til at vedtaket blir utsett. Verksemda må difor betale det fastsette gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskotsbeløpet verte refundert.

Med helsing

Hedda Vik Askeland
rådgjevar

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Løyvets vilkår

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE
Luster kommune
Mattilsynet
Vestland fylkeskommune

Løyve etter forureiningslova til anleggsarbeid i samband med utbetring Vigdal ventilkammer- Jostedal kraftverk i Luster kommune for Statkraft Energi

Løyvet er gitt i medhald av forureiningslova § 11, jf. § 16. Løyvet er gitt på grunnlag av opplysningar som kom fram i søknad av 10. mars 2026 og under saksbehandlinga. Løyvet gjeld frå dags dato og fram til anleggsarbeidet er avslutta.

Dersom verksemda ønskjer endringar i driftsforhold som kan ha noko å seie for forureininga frå verksemda og som ikkje er i samsvar med det som vart lagt til grunn då løyvet vart gitt eller sist endra, må verksemda i god tid på førehand søkje om endring av løyvet. Verksemda bør først kontakte Statsforvaltaren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom heile eller vesentlege delar av løyvet ikkje er teke i bruk innan 4 år etter at løyvet er tredd i kraft, skal verksemda sende ei utgreiing om omfanget til verksemda slik at Statsforvaltaren kan vurdere eventuelle endringar i løyvet.

Data om virksomheten

Verksemd	Statkraft Energi AS
Postadresse	Postboks 200 Lilleaker, 0216 Oslo
Kommune og fylke	Vik, Vestland
Org. nummer	987 059 729

Statsforvalteren sine referansar

Løyvenummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2026.0579.T	4644.0060.01	2026/5013

Løyve gitt: 31. juli 2026	
Hedda Vik Askeland rådgjevar	Magne Nesse senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringar av	Vilkår	Endringar

1 Løyvet omfatter

1.1 Omfang

Løyvet gjeld forureining frå anleggsarbeid i samband med utbetring Vigdal ventilkammer- Jostedal kraftverk i Luster kommune. Løyvet gjeld utslepp av reinsa anleggsvatn frå arbeida inne i tunnelen, generell forureining frå anleggsarbeid og handtering av avfall. Løyvet fritar ikkje verksemda frå å hente inn løyvet for dei delane av tiltaket som ikkje er regulerte av forureningslova.

Løyvet for anleggsarbeidet er mellombels og gjeld frå dags dato og fram til anleggsarbeidet er avslutta. Anleggsarbeidene forventes starte hausten 2026.

Løyvet er basert på opplysningar i mellom anna følgjande dokument:

- Søknad om utsleppsløyve datert 18. mars 2026.

Statsforvaltaren gir løyve under føresetnad om at dei avbøtande tiltaka som er planlagde vert gjennomførte og at anlegget vert drifta i tråd med utsleppsløyvet.

1.1 Varsel om oppstart

Statsforvaltaren skal varslast om oppstart av anleggsarbeidet seinast ei veke før anleggsarbeida startar. Det kan varslast med ein e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forureining så langt som mogleg

All forureining frå verksemda, medrekna utslepp til luft og vatn, støy og avfall, er isolert sett uønskt. Sjølv om utsleppa vert haldne innanfor fastsette utsleppsgrenser, pliktar verksemda å redusere utsleppa sine, medrekna støy, så langt det er mogleg utan urimelege kostnader. Plikta omfattar også utslepp av komponentar som det ikkje er sett uttrykkelege grenser for gjennom vilkår i dette løyvet.

2.2 Plikt til førebyggjande vedlikehald

For å halde dei ordinære utsleppa på eit lågast mogleg nivå og for å unngå utilsikta utslepp, skal verksemda sørgje for førebyggjande vedlikehald av utstyr som kan ha noko å seie for utsleppa. System og rutinar for vedlikehald av slikt utstyr skal vere dokumenterte.

2.3 Tiltak ved auka forureiningsfare

Dersom det oppstår fare for auka forureining skal verksemda så langt det er mogleg utan urimelege kostnader setje i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den auka forureiningsfaren. Om nødvendig må verksemda redusere eller innstille drifta.

Tiltakshavar skal så snart som mogeleg informere Statsforvaltaren om unormale tilhøve som har eller kan føre til vesentleg auka forureining eller forureiningsfare. Akutt forureining skal i tillegg varslast i samsvar med vilkår 3.3.

2.4 Miljørisikovurdering av anleggsarbeida

Dette løyvets vilkår er basert på dei miljørisikovurderingane som er utført i samband med søknad om løyve etter forureiningslova og dei forslag til avbøtande tiltak som er søkt om for å redusera fare for forureining til eit akseptabelt nivå.

Verksemda plikter å ha oversikt over alle aktivitetar og forhold som kan føre til forureining og kunne gjere greie for risiko. Ved endra forhold skal miljørisikovurderinga oppdaterast. Resultata skal vurderast opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderinga skal verksemda iverksette risikoreduserande tiltak. Både sannsyn- og konsekvensreduserande tiltak skal vurderast. Tiltakshavar skal ha ein oppdatert plan over risikoreduserande tiltak, og sikre at tiltak herifrå vert innarbeida og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshavar er ansvarleg for å sikre og dokumentere at vilkåra i dette løyvet vert stetta. Tiltakshavar pliktar å ha oversikt over alle aktivitetar som kan medføre forureining og kunne gjere greie for risikoforhold. Tiltakshavar pliktar vidare å orientere vedkommande som skal gjennomføre tiltaka om de vilkår som gjelder, samt de restriksjonar som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Sjølv om løyve er gitt, pliktar den som forårsakar forureining eller annan type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelege erstatningsreglar.

2.7 Sakshandsaming etter anna lovverk

Dette løyvet fritenk ikkje for handsaming etter anna lovverk som er relevant i saka.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forureining

3.1 Internkontroll

Tiltakshavar pliktar å etablere internkontroll for sin verksemd i medhald til internkontrollforskrifta. Internkontrollen skal blant anna sikre og dokumentere at tiltakshavar stettar krava i dette løyvet, forureiningslova, produktkontrollova og andre relevante forskrifter til desse lovene. Tiltakshavar plikter å halde internkontrollen oppdatert.

Når ein tiltakshavar som oppdragsgivar engasjerer oppdragstakar (entreprenør eller liknande) til å utføre oppgåver på tiltakshavars anlegg, skal oppdragsgivar sørge for at oppdragstakar er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med løyvets vilkår.

Tiltakshavar plikter alltid å ha oversikt over alle aktivitetar og forhold som kan føre til forureining og kunne gjere greie for risiko. På basis av miljørisikoanalyse skal tiltakshavar sette i verk miljørisikoreduserande tiltak.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlege skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påverknad av akutt forureining for si verksemd, jf. forureiningslova § 40. Beredskap skal stå i et rimeleg forhold til sannsyn for akutt forureining og omfanget av skadane og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikta inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense verknaden av forureininga.

Tiltakshavar skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endra forhold skal beredskapsplanen oppdaterast. Beredskapsplanen skal være tilgjengeleg og kjent for dei som utfører arbeid der akutte hendingar i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forureining

Ved akutt forureining eller fare for akutt forureining som følge av tiltaket, skal den ansvarlege straks varsle på telefon 110, etter Forskrift om varsling av akutt forureining eller fare for akutt forureining fastsett av Miljøverndepartementet 9. juli 1992.

4 Utslepp til vatn

4.1 Utsleppsgrenser

Tabell 1. Oversikt over parameterar, utsleppsgrenser og prøvetakingsfrekvens. Grensene gjeld utslepp fra reinseanlegg etablert for reinsing av anleggsvatn.

Parameter	Grense ut fra renseanleggene	Prøvetaking
Suspendert stoff	50 mg/l	Vekeblandprøver
Olje	< 5 mg/l	Stikkprøve kvar veke
pH	6,5-8,5	Kontinuerlege målingar
Vassmengde	Ingen grense, men krav om måling for å sikre tilstrekkelig oppholdstid og dimensjonering av renseanlegg	Kontinuerlege målingar

Det skal takast ei vekeblandprøve og ei stikkprøve kvar veke. Prøvane skal samlast ved hjelp av eit automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Stikkprøva skal analysert for olje og SS, medan vekeblandprøva skal analyserast for SS og dei parametrane nemnt i dei neste avsnitta. Akkreditert metode for suspendert stoff er basert på stikkprøver, hovudsakleg fordi prøvane er retta mot analyse av organisk materiale (til dømes avløp) der det kan skje bakteriell nedbryting ved vekeblandprøvar. Det suspenderte stoffet i tunnelvatnet er mineralsk finstoff, og dermed kan vekeblandprøvar nyttast.

4.2 Utsleppsreducerande tiltak

Tiltakshavar skal etablere tilstrekkelege reinseløysingar og avbøtande tiltak for å redusere utslepp av partiklar, partikkelbunden forureining, olje og andre miljøgifter mest mogleg, slik at det ikkje fører til skade eller ulempe for miljøet. Riggområdet skal etablerast slik at eventuell forureining frå det kan kontrollerast.

Drifts- og dreinsvatn frå arbeid i tunnelen skal reinsast i reinseanlegg beståande av sedimentasjonsbasseng og oljeutskiljar. Sedimentasjonsbasseng skal vere stor nok til å gi lang nok opphaldstid for vatnet til at partiklane sedimenterer til botn. Reinseanlegget skal også bruke kjemikalie for pH-regulering.

Reinseanlegget må innrettast på ein slik måte at utsleppsgrensene i Tabell 1 vilkår 4.1 vert stetta.

Utslepp av olje, smørefeitt og drivstoff i større omfang vil vere knytt til uhell/lekkasjar på maskinar og utstyr under anleggsarbeidet. Det skal etablerast rutinar for påfylling av drivstoff, vedlikehald av maskinpark m.m. med føremål å redusere forureining til grunn og resipient. Ved eventuelle punktutslepp av olje, drivstoff, smørefeitt eller anna skal mest mogleg samlast opp. Absorbentar skal vere tilgjengelege på stader der slik forureining kan oppstå.

Det skal ikkje etablerast verkstader eller vaske/spyleplassar med direkte avrenning til vassdrag eller terreng. Ein eventuell vaskeplass skal ha tett dekke og oljeutskiljar, og tilfredsstillende utsleppskrava i Tabell 1, vilkår 4.1.

Det er ikkje tillate å vaske betongbilar utan reinsing og med utslepp direkte til vassdrag, då dette kan medføre høge pH-verdiar. Vaskevatt frå eventuelle betongbilar skal leiast til reinseanlegg og pH justerast, jf. Tabell 1.

Verksemda skal handtere overvatt i anleggsperioden slik at det ikkje fører til skade eller ulempe for miljøet. Verksemda skal gjennomføre avskjerande tiltak for å redusere overvasstilrenning gjennom anleggsområdet til resipienten og tiltak for å redusere erosjon og partikkelavrenning.

4.3 Drift og vedlikehald av reinseanlegg

Reinseinnetningane skal vere dimensjonerte for maksimal reel vassmengd og tilstrekkeleg opphaldstid, og dei skal ha tilfredsstillande sikring mot akuttutslepp. Ekstreme vêrforhold må vere inkludert i risikovurderinga og beredskapsplanen, jf. vilkår 3.2 i dette løyvet. Dimensjonering av reinseanlegget med omsyn til nødvendig opphaldstid må kontrollerast og eventuelt korrigert. Dokumentasjon om dimensjonering av reinseanlegget skal vere tilgjengeleg ved kontroll eller førespurnad frå forureiningsmyndigheita.

Det må førast jamleg kontroll med reinseanlegga og eventuelle infiltrasjonsgrøfter. Desse må tømmast og reingjerast ved behov. Det skal utarbeidast og settast i verk eit kontrollprogram med tilhøyrande skriftlege internkontrollrutinar og driftsinstrukser m.m. for å følge opp drift av reinseanlegg i anleggsperioden. Rutinane må som eit minimum skildre:

- Drifts- og tømmerutinar for reinseanlegg. Bassenga skal rutinemessig tømmast for sand, olje og slam slik at nødvendig opphaldstid til ei kvar tid vert halde.
- Visuell inspeksjon av reinseanlegg og visuell kontroll av resipient.
- Avvikshandtering av forhold som gjeld uønskt ytre miljøhendingar som har betydning for drift av reinseanlegg, sedimenteringsbasseng m.m.
- Prøvetaking slik at krava til utslepp frå reinseanlegga vert haldne.

4.4 Sanitæravløpsvatn

Kommunen er styresmakt for regulering av sanitæravløpsvatnet frå verksemda.

5 Utsleppskontroll og prøvetaking

5.1 Utsleppskontroll

Verksemda skal kontrollere og dokumentere utsleppa ved å gjennomføre målingar. Det skal utarbeidast og setjast i verk eit måleprogram med tilhøyrande skriftlege internkontrollrutinar og driftsinstruksar for å følge opp instrument for måling i anleggsperioden.

Målingane skal omfatte prøvetaking, analysar og/eller berekningar. Prøvane skal takast og handterast i samsvar med Norsk Standard. Dersom slik standard ikkje finst, kan anna internasjonal standard nyttast. Prøvetaking skal utførast av personar med nødvendig kompetanse. Analysane skal utførast av eit laboratorium som er akkreditert for dei aktuelle analysane. Verksemda skal jamleg utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

Målingane/berekningane skal utførast slik at dei er representative for det faktiske utsleppet tiltaket kan føre til. Verksemda skal utarbeide eit måleprogram for dei parameterane som er omtalte i vilkår 4.1. Frekvensen for prøvetaking må vere høg nok til å kunne fange opp variasjonar i utsleppa. Krava til prøvetakingsfrekvens for suspendert stoff, turbiditet, pH, olje og vassmengde er gjeve i Tabell 1 vilkår 4.1.

I tillegg til prøvetaking og måling av parameterane i vilkår 4.1 skal følgjande kontrollrutinar gjennomførast:

- Dagleg visuelt tilsyn med reinseanlegget.
- Dagleg visuell kontroll av resipient.
- Dagleg kontroll av tilgjengelegheit på absorberingsmateriale for olje.

Verksemda skal ta vare på alle prøveresultata og anna dokumentasjon frå utsleppskontrollen. Opplysningane skal vere tilgjengelege ved kontroll eller førespurnad frå forureiningsmyndigheita, jf. forureiningslova § 50.

6 Grunnforureining og forureina sediment

Verksemda skal vere innretta slik at det ikkje skjer utslepp til grunnen som kan føre til nemneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Verksemda pliktar å gjennomføre førebyggjande tiltak som skal hindre utslepp til grunn og grunnvatn. Verksemda pliktar vidare å gjennomføre tiltak som er eigna for å avgrense verknaden på miljøet av eit eventuelt utslepp. Utstyr og tiltak som skal hindre utslepp til grunn og grunnvatn, eller hindre at eventuelle utslepp fører til skade eller ulempe for miljøet, skal overvakast og haldast ved like regelmessig. Denne plikta gjeld tiltak som står i eit rimeleg forhold til dei skadar og ulemper som skal hindrast.

Verksemda pliktar å halde kontinuerleg oversikt over både eventuell eksisterande forureina grunn på verksemdsområdet og eventuell forureina sediment utanfor. Det same gjeld faren for spreiding, og om det er trong for undersøkingar og tiltak. Dersom det er nødvendig å setje i verk undersøkingar eller andre tiltak, skal forureiningsstyringsmaktene varslast om dette.

7 Kontroll og overvaking

Miljørisikoanalysen skal ligge til grunn for ein kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket. Under heile gjennomføringa av tiltaket skal det utførast kontroll og overvaking etter ein slik plan. Planen må vere av tilstrekkeleg omfang til å avdekke spreiding av forureining frå tiltaket. Måleutstyr, metodar, gjennomføring og analyser skal følgje Norsk standard.

8 Kjemikaliar

Med kjemikal meiner vi her kjemiske stoff og stoffblandingar som vert brukte i verksemda, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikal. Slike kjemikal kan til dømes vere groehindrande middel, vaskemiddel, hydraulikkvæsker og middel brukte for å hindre brann.

For kjemikal som vert brukte på ein slik måte at det kan føre til fare for forureining, skal verksemda dokumentere at ho har gjort ei vurdering av helse- og miljøeigenskapar til kjemikala på bakgrunn av testing eller annan relevant dokumentasjon, jf. også vilkår 3.1 om internkontroll.

Verksemda pliktar å etablere eit dokumentert system for substitusjon av kjemikal. Verksemda skal gjere ei kontinuerleg vurdering av faren for skadelege effektar på helse og miljø valda av dei kjemikala som vert brukte, og av om alternativ finst. Skadelege effektar knytte til produksjon, bruk og endeleg disponering av produktet, skal vurderast. Der betre alternativ finst, pliktar verksemda å bruke desse så langt dette kan gå føre seg utan urimeleg kostnad eller ulempe¹.

Stoff åleine, i stoffblandingar og/eller i produkt, skal ikkje framstillast og seljast, eller bli brukte utan at dei oppfyller krava i REACH-regelverket² og andre regelverk som gjeld for kjemikal.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Verksemda pliktar så langt det er mogleg utan urimelege kostnader eller ulemper å unngå at det vert danna avfall som følgje av verksemda. For materiale som vert nytta som biprodukt, skal det kunne dokumenterast at kriteria i forureiningslova § 27 andre ledd er oppfylte.

Verksemda skal i størst mogleg grad avgrense innhaldet av skadelege stoff i avfallet.

Avfall som oppstår i verksemda, skal primært brukast om att, anten i eigen eller i andre verksemdar sin produksjon. Dersom dette ikkje er mogleg, eller det fører til urimelege kostnader, skal avfallet først og fremst materialgjenvinnast. Dersom dette heller ikkje er mogleg utan urimelege kostnader, skal avfallet så langt det er råd gjenvinnast på annan måte.

Verksemda pliktar å sørgje for at all handtering av avfall, inkludert farleg avfall, vert utført i samsvar med gjeldande reglar for slik handtering, som er fastsette i eller med heimel i forureiningslova og avfallsforskrifta³.

Farleg avfall kan ikkje fortynnast på ein slik måte at det kan reknast som ordinært avfall. Ulike typar farleg avfall kan ikkje blandast dersom dette kan føre til fare for forureining, eller det vil skape problem for den vidare handteringa av avfallet. Farleg avfall kan heller ikkje blandast saman med anna avfall, med mindre det lettar den vidare behandlinga av det farlege avfallet og dette gir ei miljømessig minst like god løysing.

All handtering av avfall skal utførast slik at det ikkje fører til avrenning til grunn eller overflatevatn. Sjenerande støving skal unngåast. Farleg avfall skal ikkje lagrast lenger enn 12 månader.

¹ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolllova) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3

² Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskrifta) av 30. mai 2008, nr. 516

³ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskrifta) av 01.06.2004, nr. 930

9.2 Handtering av slam frå reinseanlegg

Slam frå reinseanlegg vert rekna som næringsavfall, og skal handterast i tråd med forureiningslova § 32. Det skal takast prøvar av slammet. Dersom analyser viser at konsentrasjonen av helse- og/eller miljøfarlege stoff ligg under normverdiane gitt i forureiningsforskrifta kapittel, vedlegg 1, så kan massane disponerast i tråd med Miljødirektoratets rettleiar M-1243⁴. Dersom innhaldet over normverdiane, skal massane leverast til lovleg avfallsanlegg.

10 Rapportering til Statsforvaltaren

10.1 Sluttrapport

Verksemda skal sende rapport til Statsforvaltaren innan tre månader etter at anleggsarbeidet er slutført. Rapporten skal innehalde følgjande:

- Omtale av utført arbeid.
- Samla omtale og dokumentasjon på effekt og avbøtande tiltak som er gjennomførte for å hindre forureining.
- Samla utgreiing om eventuelle vilkår i løyvet som ikkje er oppfylt, inkludert grunngjeving for avvik.

11 Tilsyn

Verksemda pliktar å la representantar for forureiningsstyresmaktene eller andre som har styresmakt, føre tilsyn med anlegget til ei kvar tid.

⁴ Mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset. M-1243 utgitt 2018.